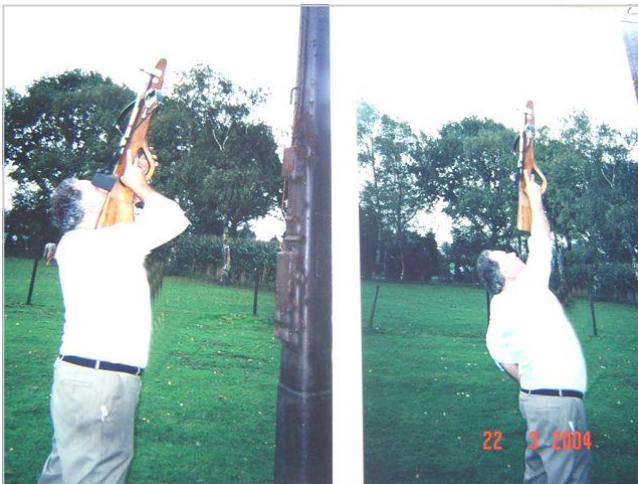

Als Wilhelm Tell in deze tijd geleefd zou hebben, dan zou hij zeker een keer in Oerle signaleerd zijn. Want in ons dorp woont de man, die voor deze Zwitserse vrijheidsstrijder een fantastische kruisboog op maat had kunnen maken. Leest u verder over de bijzondere hobby van Tiny Vorstenbosch, gildebroeder in hart en nieren.

“Het Vorstenbosch verzet”

Door: Ad Adriaans.

Verscheidene malen per jaar horen en zien we het gilde St. Jan Baptist door de straten van Oerle trekken. Naast tamboers en vendelzwaaiers zien we dan ook een aantal leden die zich hebben bekwaamd in het schieten met de kruisboog. Waar velen van ons echter niet bij stil staan is dat je zo'n kruisboog niet in de winkel kunt kopen. Gelukkig zijn er mensen die ze kunnen maken. Binnen het Oerlese gilde heeft Tiny Vorstenbosch zich dit vakmanschap eigen gemaakt.

Chips.

57 jaar geleden kwam hij ter wereld in Veldhoven. Sinds 1962 woont hij in Oerle met zijn vrouw en 2 kinderen. In het dagelijks leven heeft hij een leidinggevende functie in de chipswereld (niet de potatochips).

Hij is al zo'n 29 jaar lid van het gilde waarbinnen hij al vele functies heeft vervuld. Het schieten binnen het gilde is al jaren een hobby voor hem. Van 1984 tot 1990 is hij zelfs koning geweest. Ook zijn zoon is besmet met hetzelfde virus. Martijn is inmiddels al weer 14 jaar lid en ook een verwoed kruisboogschutter.

De boog.

In 1990 heeft deze gildebroeder zijn eerste eigen boog gemaakt. Een complete boog bestaat uit wel 30 onderdelen. Het begint allemaal met een stam van bijvoorbeeld een noten- appel- peren- of kersenboom. Geen hardhout, want dan wordt de boog te zwaar. Van deze boomstam worden planken gezaagd van 8 centimeter breed. Deze moeten vervolgens 8 jaar drogen, voor elke centimeter een jaar. Vervolgens wordt zo'n plank dan in de juiste vorm gezaagd en geschaafd. Hierna wordt er een sleuf, en de plaats voor het slot in gefreesd. Het slot is het trekkermechanisme waarmee de pijl wordt afgevuurd.

Ook de ruimte voor de lat (waar later de pees aan bevestigd wordt) wordt er in gefreesd. Verder worden er nog verscheidene gaten in de plank gemaakt om de spanpennen in te plaatsen. En een gaatje voor de magneet, die dient om de pijl op zijn plaats te houden. Het zogenaamde afschot, waarover de pijl de boog verlaat, wordt boven op het smalle deel van de plank gelijmd en geschroefd. Dit onderdeel is van hardhout of kunststof waardoor de pijl minder wrijving ondervindt tijdens de vlucht. Uit een massief stuk aluminium freest de Oerlese boogbouwer de latspanners. De lat zelf is een speciaal stuk staal, een strip van 27 millimeter breed en een lengte van 72 centimeter. Deze strip wordt gefreesd vanuit het midden, waar de dikte 10 millimeter is en naar de uiteinden terugloopt naar 5 millimeter. Na het frezen wordt de lat verhit om vervolgens in een mal zijn uiteindelijke vorm te krijgen. Tenslotte wordt de lat gehard.

De pees welke aan de gebogen lat wordt bevestigd bestaat uit maar liefst 38 draadjes welke in een lus gewikkeld worden. De beide uiteinden worden voorzien van ogen. Het totaal wordt nog een keer omwikkeld met draad in een door de schutter gewenste kleur. Het vizier wordt ook door hem gemaakt. De spanner, om de boog te spannen, bestaat uit metaal en een kunststof geleiding voor de pees. Het diopter, waar de schutter doorheen moet kijken, is het enige onderdeel dat kant en klaar gekocht wordt. Tot besluit wordt het hout van de boog nog voorzien van 4 tot 5 lagen vernis, ook weer in een door de schutter gewenste kleur.

De pijl.

Vroeger waren de pijlen van hout, tegenwoordig worden ze van kunststof gemaakt, met een kop van staal van een bepaalde hardheid. Deze kop heeft een diameter van 22 of 24 millimeter. 24 is de maximale diameter, deze pijlen zijn

bestemd voor een zwaardere boog. In een vrije vlucht bereikt zo'n pijl een hoogte van 25 tot 30 meter. Waar de doorsnee pijl tijdens zijn vlucht enigszins van zijn verticale baan afwijkt, gaan de pijlen die Tiny maakt recht op hun doel af.

Knik.

In tegenstelling tot alle andere bogen, die zo recht als een pijl zijn, zit in de bogen die Tiny maakt een verzet, een knik. Dit is de reden dat de plank waar de boog uit gemaakt wordt een dikte van 8 centimeter moet hebben. Dankzij deze knik heeft de schutter, als de boog op zijn of haar schouder staat, de loop recht boven het gezicht. Dit heeft het voordeel dat de schutter het hoofd recht kan houden. Vanzelfsprekend leidt dit tot een meer ontspannen houding welke het concentratievermogen ten goede komt. De boog wordt helemaal op maat gemaakt. Zo wordt er rekening gehouden met de vorm en lengte van de vingers en de vorm van het gezicht. Tijdens het schieten mag de schutter zo weinig mogelijk last ondervinden van de boog.

Het schieten.

Het gilde Sint Jan Baptist valt, samen met nog 20 andere gilden, onder de kring Kempenland. Jaarlijks wordt in 5 wedstrijden bepaald in welke klasse een schutter uit mag komen. Een gildebroeder die begint met schieten start in de B-klasse. Op basis van de resultaten kan men het jaar erop in de A-klasse uitkomen. Van daaruit, bij een voldoende hoog gemiddelde, stoot men door naar de Ere-klasse.

Tiny en zijn zoon Martijn spelen al vele jaren een toonaangevende rol in de Ere-klasse.

Een wedstrijd bestaat uit 20 schoten.

Boven op de zo'n 12 meter hoge boom is een plaatje, de wip, bevestigd. De diameter van de wip kan 5, 6, 7 of 8 centimeter zijn. Tijdens kringwedstrijden is de diameter voor de schutters in de B-klasse 8 centimeter. De A- en de Ere-klassers hebben het lastiger, voor hen is de diameter slechts 7 centimeter. Men kan maximaal 20 punten per wedstrijd scoren. De schutter krijgt een punt als de wip van de paal geschoten is, en er door hem of haar zelf weer terug op bevestigd is. Van de 5 behaalde scores mag men het laagste puntentotaal wegstrepen. Er kunnen derhalve maximaal 80 punten behaald worden, en dat komt wel eens voor!

Vrije wedstrijden.

Naast de kringwedstrijden is er in de periode van maart tot november ieder weekend wel ergens een vrije wedstrijd. Het organiserende gilde bepaalt dan de diameter van de wip. De winnaar ontvangt doorgaans een zilveren schildje. De Oerlese topschutter heeft er hiervan al een flink aantal bijgeschoten.

De tweede en verdere prijzen bestaan doorgaans uit vleeswaren en levensmiddelen. De gilden uit Oirschot en Moergestel organiseren bij de opening van het jachtseizoen een wildconcoers. Hier bestaan de prijzen uit wild. Er is zelfs een gilde dat de prijzenpot vult met een speciaal hiervoor geslacht varken.

Bosbender.

Op 25 april a.s. organiseert het gilde St. Jan Baptist een schietwedstrijd om de Zilveren St. Jan. De tweede kringwedstrijd van kring Kempenland staat voor 2 mei op de kalender. Beide wedstrijden vinden plaats vanaf 10 uur in Oerle op een terrein bij blokhuut 'de Bosbender'. Een mooie gelegenheid om onze Oerlese schutters en vele anderen eens aan het werk te zien.

Het maken van een kruisboog is voor Tiny een ontspannende bezigheid in de avonduren. Veel vrije uren brengt deze inventieve technicus door in zijn werkplaats. Beginnend met een simpele plank, en eindigend met een fonkelnieuwe kruisboog voorzien van het misschien wel unieke "Vorstenbosch verzet".

Een dag vol inspanning moet door ontspanning gevolgd worden, de boog kan tenslotte niet altijd gespannen zijn, alhoewel .....?

Oja, als u ooit nog eens een boom omhakt in de winter, laat het Tiny even weten. Wellicht krijgen enkele planken van de boom nog een spannend tweede leven!

